

Motion till riksdagen 2008/09:N367

av Mikael Damberg och Bosse Ringholm (s)

Stockholmsregionens utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av insatser för att stärka Stockholmsregionens framtida tillväxt och utveckling.

Motivering

Stockholmsregionen är en tillväxtmotor för hela Sverige och måste få goda förutsättningar att erbjuda internationellt konkurrenskraftiga villkor för jobb och företagande.

Den amerikanske professorn Richard Florida har fått stor uppmärksamhet runt om i världen för sina böcker om kreativitetens betydelse. Sverige har av Florida lyfts fram som ett föredöme i fråga om förutsättningar för ett framgångsrikt kunskaps- och tillväxtsamhälle. Bland framgångsfaktorerna nämner han tolerans, öppenhet, jämställdhet och social omsorg.

Det stämmer bra överens med vår socialdemokratiska vision av Stockholm. Ett Stockholm som är en region med omväxlande spännande arkitektur, myller av nationaliteter, parker och kollektivtrafik, med trygga öppna kvarter och inga gated communities, med stark forskning och kreativt företagande. En storstadsregion för alla och inte en region som främst är till glädje för dem med mycket pengar.

Här ska finnas en rätt att vara olika, en variation av kulturutbud, miljöbesparande genom närhet och bra kollektivtrafik, allas rätt till arbete, bostad, utbildning, vård och omsorg, dynamik och framtidstro, ett folkmyller, berikande olikheter, glädje i fest och vardag, kulturupplevelser, sportevenemang, skönhet, vackra och spännande byggnader, orörd natur och parker.

Stockholmsregionen kan också vara ett föredöme med att ställa om till framtidens tekniker och livsstilar. Det gäller på områden som trafiken, bostä-

Fel! Okänt namn på

derna, företagandet m.fl. där smarta miljölösningar är helt avgörande för regionens långsiktiga hållbarhet, tillväxt och livsmiljö.

Några av OECD:s rekommendationer för att säkra Stockholmsregionens framtida tillväxt är att få invandrare i jobb, bygga bostäder och se till att regionen har en infrastruktur som är avsedd för de två miljoner invånare som bor och verkar i den.

Vi instämmer i den analysen. För att regionen ska kunna fortsätta vara en motor för Sverige och hävda sig mot starka tillväxtregioner runt om i Europa behöver politiker och näringsliv bejaka storstadsregionens särskilda utmaningar.

Detta kan göras genom satsningar (med kort eller medellång horisont) som innebär:

- ? Regionförstoring.
- ? Stimulans till utbildning, forskning och innovation.
- ? Förbättrad kompetensförsörjning.
- ? Planering av och investering i infrastruktur.
- ? Fler bostäder för att få en större arbetsmarknad.
- ? Bättre och mer solidariskt mottagande.

Regionförstoring

Ser vi till Stockholm och Mälardalen bor här nära tre miljoner människor som står för 40 % av Sveriges BNP. Runt om i vårt land pågår för fullt processen med att bilda större regioner som kan ersätta dagens landsting och län. Men i Stockholm/Mälardalen riskerar vi att hamna rejält på efterkälken främst på grund av Stockholmsmoderatens uppenbara brist på ledarskap. Moderaternas företrädare är snart helt ensamma om att förespråka gammaldags förbunds lösningar istället för moderna och effektiva styrelseformer. Alla andra partier är tydliga med att framtida regioner ska vara direktvalda och ha egen beskattningsrätt.

I verkligheten pendlar människor redan till och från jobbet över dagens länsgränser. Sörmland, Västmanland och Uppsala län utgör inom kort en gemensam arbetsmarknadsregion tillsammans med Stockholm. Därför borde en växande Stockholmsregion på sikt omsluta nuvarande Stockholms län och hela eller väsentliga delar av Mälardalslän.

Socialdemokraterna i Stockholms stad och län är tydliga med att för oss står dörren öppen för län och kommuner som vill vara med i en framväxande huvudstadsregion.

Forskningen talar också sitt tydliga språk – större regioner driver fram tillväxt och nya jobb. Vi behöver ett mer samlat regionalt beslutsfattande för att inte Stockholm ska tappa mark i förhållande till andra storstadsregioner i Europa. Vi ser redan idag hur Västra Götaland och Skåne utmanar Stockholm i såväl framåtanda som enighet. Men hela Sverige förlorar om Stockholm tappar fart.

Vi socialdemokrater i Stockholmsregionen tänker inte vänta på Moderaterna utan kommer att driva regionfrågan framåt. Ett första steg blir att kräva att Stockholms läns landsting ansöker om att bli region. Nästa steg handlar om att aktivt välkomna län och eventuella kommuner som vill vara med och skapa en växande Stockholmsregion. För att åstadkomma detta vill vi öppna för ett blocköverskridande samarbete för Stockholmsregionens bästa.

Stimulera forskning och innovation

Vi anser att de forsknings- och näringslivsområden där Stockholm står starkt måste stimuleras och få ökad prioritet; detta gäller inte minst fordonsindustri, medicin/bioteknik och IT/telecom. Vi behöver också satsa på den grundläggande utbildningen för att vi ska få duktiga medarbetare och företagare samt forskare.

Vi vill att satsningar görs för att stimulera småskalig energiproduktion i stadsmiljö. Det kan t.ex. handla om solenergi för att driva gatuljus. Storstadens fördelar med att vi bor tätt måste nyttjas. Vi måste satsa på livslångt lärande. Det gäller allt från kvalitet i förskolan till komvux och vidareutbildning. Vi har två stora universitetssjukhus där tekniken och vetenskapen går hand i hand för att bota människor. Vi behöver ytterligare utbildningsplatser, inte minst läkare och specialistsköterskor.

Förbättrad kompetensförsörjning

Tillväxt och sysselsättning bromsar nu in i Stockholm. Men fortfarande finns flaskhalsar och arbetskraftsbrist inom många sektorer. Vi vill gärna se en riktad bristyrkessatsning mot viktiga yrkesgrupper i Stockholm. Det är brist på byggnadsarbetare, flygledare, programmerare, bagare, förskollärare, sjuksköterskor och många fler yrken.

Den kompetenskommission som Socialdemokraterna har föreslaget är angelägen. Förslaget innebär en storsatsning på kvalificerad yrkesutbildning (KY) och uppdragsutbildningar för att kunna matcha arbetssökande med Stockholmsregionens behov av arbetskraft. Vi är starkt oroad över regeringens budget som de facto innebär stora neddragningar på KY.

Bättre infrastruktur

Stockholms kommunikationsproblem kan bara långsiktigt lösas genom bättre infrastruktur. Till detta måste staten tillskjuta ekonomiska resurser. Men det är också angeläget att kollektivtrafiken utvecklas och utökas. Vi vill därför att intäkter från trängselskatten ska användas både för att förbättra Stockholms kollektivtrafik och till Förbifart Stockholm.

Arlanda håller på att "smälla i taket" på sina utsläppsrätter. Ska vi fortsätta flyga måste vi dra ner på utsläppen vad gäller resor till och från flygplatsen.

Fel! Okänt namn på

Den framåtsyftande utvecklingen av tågtrafiken på Arlanda kan inte ske inom ramen för nu gällande Arlandabaneavtal. Staten bör få i uppdrag att förhandla med A-Train AB för att komma överens om förändringar i avtalet som medger att fler kan erbjudas ett hållbart resande till Arlanda till rimliga villkor. Om sådana förhandlingar inte leder till resultat bör staten utnyttja sin option om att avbryta avtalet.

Fler och bättre bostäder

Stockholm behöver fler bostäder, inte minst bostäder till den stora ungdomskullen som nu kommer ut och behöver en bostad. Och dessutom en bra mix av bostäder – hyresrätter, bostadsrätter och egna hem som gör det möjligt för t.ex. barnfamiljer att hitta ett boende som passar familjesituationen. Fler bostäder är också nödvändigt för att vi ska kunna få en god försörjning av arbetskraft i vår region. Det behövs ett engagemang från statens sida för att stimulera produktion. Men det handlar även om förbättrad konkurrens, stöd till forskning om bostadsbyggande och satsningar för att pröva nya sätt att bygga, och om investeringar och upprustning av miljonprogramområdena. Äldre bostäder behöver energisänkas om vi ska klara målet att minska utsläppen av växthusgas från bostäderna.

Till Stockholmsregionen flyttar många från andra platser i landet och från andra länder. Vi måste bygga mer och satsa på en social bostadspolitik som ger möjlighet för människor att efterfråga en bra bostad till en rimlig kostnad. För att få igång byggandet av hyresrätter krävs statligt stöd. Vi vill införa ett nytt investeringsstöd som stimulerar byggandet av billiga och miljövänliga hyresbostäder samt stimulerar produktion av mindre lägenheter till låga hyror. För att driva på utvecklingen lokalt bör staten ta initiativ tillsammans med andra berörda, fastighetsägare, kommuner och näringsliv, så att stadsförnyelse av de mest utsatta bostadsområdena prioriteras.

Den omvandling av upplåtelseformer vi nu ser saknar motstycke historiskt. Snart finns knappt några hyresrätter kvar i länet i attraktiva lägen eftersom de omvandlas till bostadsrätter.

Vi har också ett behov av att se till att ungdomar och studenter har någonstans att bo. Någon form av statlig investeringsstimulans är ett måste – annars blir det inga lägenheter byggda.

Bättre och mer solidariskt mottagande

Vi måste lära oss att bättre ta till vara invandrares och flyktingars kompetens. Reglerna om EBO – rätten till eget boende – behöver tas bort. Idag får bl.a. Södertälje ta ett mycket stort ansvar för att ta emot framför allt asylsökande från Irak. Alla kommuner måste ta ett samlat ansvar för asyl- och flyktingmottagningen.

Staten, regionen och kommunerna bör komma överens om ett maxtak för hur många asylsökande och flyktingar respektive kommun bör och kan ta

Fel! Okänt namn på

emot. Detta tak ska endast få överstigas i samråd med kommunen. Arbetsförmedlingen bör få ansvar för att snabbt få in flyktingarna i arbete. Flyktingfamiljerna bör få information om arbetsmarknaden, möjligheterna att starta företag och rättigheter som varje arbetstagare har. Högskolor och universitet bör ges ett speciellt ansvar för kompletterande utbildning till flyktingar med akademisk bakgrund.

Regeringen är Stockholmsfientlig

Ett stort problem är att den borgerliga regeringen inte ger några besked. Om det beror på beslutsångest eller ointresse låter vi vara osagt.

Företagarna är många i vår region och de har behov av att kunna planera och att politiken står för att det de lovat levereras i tid. Annars får någon vänta, med produktionsbortfall som följd. Vi har nu flera exempel på att den moderatledda regeringen inte levererar och att det är många som får stå och vänta. Det gäller uteblivna beslut på forskningssatsningar likaväl som beslut om infrastrukturinvesteringar. Det tar lång tid från det att en väg eller järnväg planeras till dess att företagen får nytta av den. Det är samma problem med beslut om medel till forskning. Mycket av den forskning som bedrivs i Stockholms län är världsomspännande och det krävs lång framförhållning för att kunna hämta hem attraktiva projekt. Regeringens veltanden än hit och än dit om vad man verkligen vill med pengar, medfinansierar etc. skapar oro som omsatt blir uteblivna projekt och därmed hämmad tillväxt i vår region.

Det behövs investeringar och beslutskompetens för att stärka Stockholmsregionens framtida tillväxt och utveckling.

Stockholm den 3 oktober 2008

Mikael Damberg (s)

Bosse Ringholm (s)